

ul. Świętokrzyska 12,
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 33 26,

fax: +48 22 694 33 31

e-mail: sekretariat.DD@mf.gov.pl

www.mf.gov.pl

Departament Podatków Dochodowych

Warszawa, lipiec 2016 r.

I. Wstęp

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych stanowi uproszczoną formę opłacania podatku dochodowego od osób fizycznych. Ten system rozliczania podatku został wprowadzony od 1994 r.

Opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podlegają przychody osób fizycznych:

- z pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym również, gdy działalność ta jest prowadzona w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych, zwanych dalej „spółką”,
- z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Ta forma opodatkowania ma charakter fakultatywny. Podatnik wybiera opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych składając stosowne oświadczenie.

W przypadku prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w formie spółki, oświadczenie o wyborze opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych składają wszyscy wspólnicy.

Opodatkowanie ryczałtem przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą wybrać podatnicy, którzy:

- rozpoczną prowadzenie działalności w roku podatkowym i nie korzystają z opodatkowania w formie karty podatkowej – bez względu na wysokość przychodów,
- prowadzili działalność w poprzednim roku, a ich przychód z tej działalności nie przekroczył określonej ustawowo kwoty.

Zasady opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych określa ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 144, poz. 930, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą”.

W 2015 roku podatek w tej formie mogli płacić podatnicy, którzy w 2014 roku:

- uzyskali przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, prowadzonej wyłącznie samodzielnie, w wysokości nieprzekraczającej 150 000 euro (626 880 zł), lub
- uzyskali przychody wyłącznie z pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej w formie spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 150 000 euro (626 880 zł).

Opodatkowania w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych nie stosuje się do podatników osiągających w całości lub w części przychody m. in. z tytułu prowadzenia aptek, działalności w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych, działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych.

Przychodów opodatkowanych ryczałtem nie łączy się z innymi przychodami podlegającymi opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

W 2015 roku ryczałt od przychodów ewidencjonowanych wynosił:

- **20%** przychodów osiąganych w zakresie wolnych zawodów¹,
- **17%** przychodów ze świadczenia niektórych usług, m.in. reprodukcji komputerowych nośników informacji, pośrednictwa w sprzedaży hurtowej samochodów osobowych i furgonetek, związanych z zakwaterowaniem,
- **10%** przychodów z odpłatnego zbycia określonych praw majątkowych lub nieruchomości wykorzystywanych w pozarolniczej działalności gospodarczej,
- **8,5%** przychodów osiąganych m.in.:
  - z działalności usługowej, w tym z działalności gastronomicznej w zakresie sprzedaży napojów o zawartości alkoholu powyżej 1,5%,
  - z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze,
- **5,5%** przychodów m. in. z działalności wytwórczej, robót budowlanych,
- **3,0%** przychodów osiąganych m. in.:
  - z działalności gastronomicznej, z wyjątkiem przychodów ze sprzedaży napojów o zawartości alkoholu powyżej 1,5%,
  - z działalności usługowej w zakresie handlu.

Podstawę opodatkowania ryczałtem stanowi przychód bez pomniejszania o koszty jego uzyskania.

---

¹ pozarolnicza działalność gospodarcza wykonywana osobiście przez lekarzy, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii, techników dentystycznych, felczerów, położne, pielęgniarki, tłumaczy oraz nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny, jeśli działalność ta nie jest wykonywana na rzecz osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej albo na rzecz osób fizycznych dla potrzeb prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej, z tym że za osobiste wykonywanie wolnego zawodu uważa się wykonywanie działalności bez zatrudniania na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze osób, które wykonują czynności związane z istotą danego zawodu.

Podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, są obowiązani posiadać i przechowywać dowody zakupu towarów, prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, ewidencję wyposażenia oraz, odrębnie za każdy rok podatkowy, ewidencję przychodów. Obowiązek prowadzenia ewidencji przychodów nie dotyczy podatników osiągających przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich wysokość wynika z umowy zawartej w formie pisemnej.

W przypadku nieprowadzenia ewidencji lub prowadzenia jej niezgodnie z warunkami wymaganymi do uznania jej za dowód w postępowaniu podatkowym, a także w przypadku stwierdzenia istnienia związków gospodarczych podatnika, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), organ podatkowy określa wartość niezaewidencjonowanego przychodu, w tym również w formie oszacowania, i określa od tej kwoty ryczałt. Ryczałt ten stanowi pięciokrotność stawki, która byłaby zastosowana do przychodu w przypadku jego ewidencjonowania, przy czym ryczałt nie może być wyższy niż 75% tego przychodu.

Podatnicy korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych mogą odliczyć od przychodu straty, o których mowa w art. 9 ust. 3 i 3a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz wydatki określone w art. 26 ust. 1 tej ustawy, np. składki na ubezpieczenia społeczne, wydatki na cele rehabilitacyjne, darowizny. Natomiast ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w pierwszej kolejności ulega obniżeniu o zapłaconą przez podatnika składkę na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości 7,75% podstawy wymiaru tej składki.

II. Liczba podatników

Podatnicy korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych złożyli za 2015 rok 1 003 987 zeznań² (tj. o 43 140 zeznań więcej niż za 2014 rok), w tym:

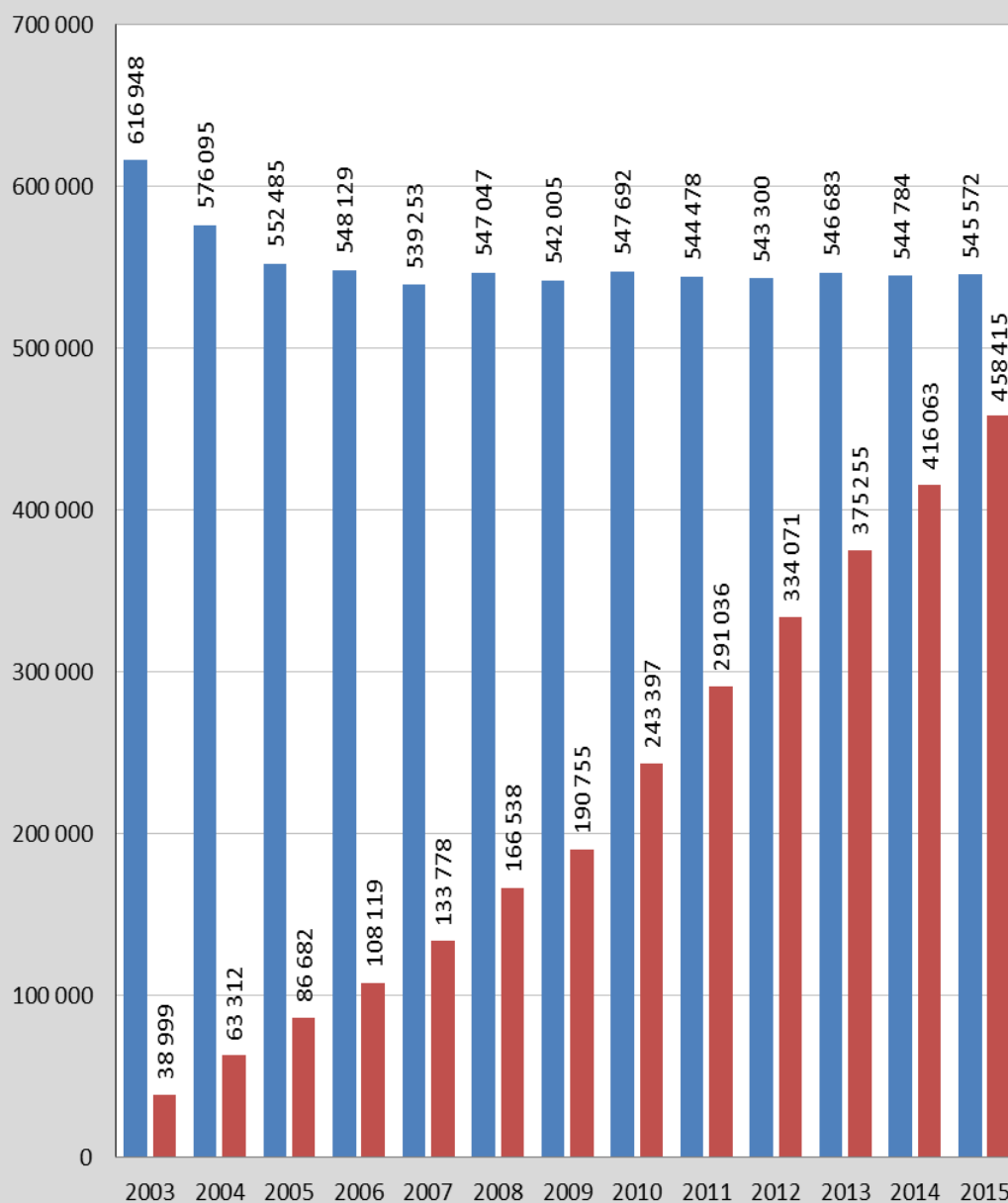
- 545 572 zeznań złożyli podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (o 788 zeznań więcej niż za 2014 rok). W 10 585 zeznaniach podatnicy tej grupy wykazali dodatkowo przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (o 585 zeznań więcej niż za 2014 rok),
- 458 415 zeznań złożyli podatnicy, którzy wybrali tę formę opodatkowania wyłącznie dla przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (o 42 352 zeznań więcej niż za 2014 rok).

Przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze podlegają opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych od 2003 roku.

---

² w łącznej liczbie zeznań ujęto również zeznania podatników, którzy w roku podatkowym 2015 nie osiągnęli przychodu (79 tys. zeznań).

**Liczba zeznań składanych przez podatników uzyskujących
przychody opodatkowane ryczałtem od przychodów
ewidencjonowanych
za lata 2003 - 2015,
według źródeł przychodu**

- wykazujących przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej
- wykazujących przychody wyłącznie z tytułu najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy ...

Ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 3, poz. 13) wprowadzono instytucję umowy najmu okazjonalnego.

W 2015 roku 5 718 podatników (o 1 327 więcej niż w 2014 roku) dokonało zgłoszenia zawarcia umowy najmu okazjonalnego.

Kwota przychodu podatników, którzy w 2015 roku dokonali zgłoszenia najmu okazjonalnego wyniosła 66 006 tys. zł i była wyższa o 18 670 tys. zł w porównaniu do 2014 roku.

Średni przychód z tego tytułu przypadający na podatnika, który dokonał zgłoszenia w 2015 roku, wyniósł 11 543 zł i był wyższy o 763 zł w porównaniu do 2014 roku.

III. Przychód

Podatnicy płacący ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w zeznaniach za 2015 rok wykazali przychód w łącznej kwocie 45 971 748 tys. zł.

Z tego:

- 37 433 539 tys. zł stanowił przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej,
- 8 538 209 tys. zł stanowił przychód z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym:
  - 8 360 522 tys. zł to przychód podatników wykazujących przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przychód wg poszczególnych stawek ryczałtu

Wyszczególnienie	Liczba podatników ³	Kwota przychodu	Struktura przychodu
		[tys. zł]	[%]
przychody wg stawki 3,0%	150 907	8 305 169	18,07
przychody wg stawki 5,5%	186 595	18 993 386	41,31
przychody wg stawki 8,5%	659 676	18 518 425	40,28
przychody wg stawki 10%	368	26 507	0,06
przychody wg stawki 17%	4 708	121 019	0,26
przychody wg stawki 20%	418	4 474	0,01
przychody określone przez organ podatkowy na podstawie art. 17 ustawy	103	2 768	0,01
Razem	X	45 971 748	100,00

w tym:

1) podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą

(w grupie tej ujęci są także podatnicy osiągający dodatkowo przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze),

Wyszczególnienie	Liczba podatników ³	Kwota przychodu	Struktura przychodu
		[tys. zł]	[%]
przychody wg stawki 3,0%	150 907	8 305 169	22,08
przychody wg stawki 5,5%	186 595	18 993 386	50,50
przychody wg stawki 8,5%	201 290	10 158 402	27,01
przychody wg stawki 10%	368	26 507	0,07
przychody wg stawki 17%	4 708	121 019	0,32
przychody wg stawki 20%	418	4 474	0,01
przychody określone przez organ podatkowy na podstawie art. 17 ustawy	67	2 269	0,01
Razem	X	37 611 226	100,00
<i>w tym:</i>			
<i>przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej</i>	<i>X</i>	<i>37 433 539</i>	<i>x</i>
<i>przychody z tytułu umowy najmu</i>	<i>10 585</i>	<i>177 687</i>	<i>x</i>

³ liczba podatników wykazujących przychód wg danej stawki

2) podatników osiągających przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej

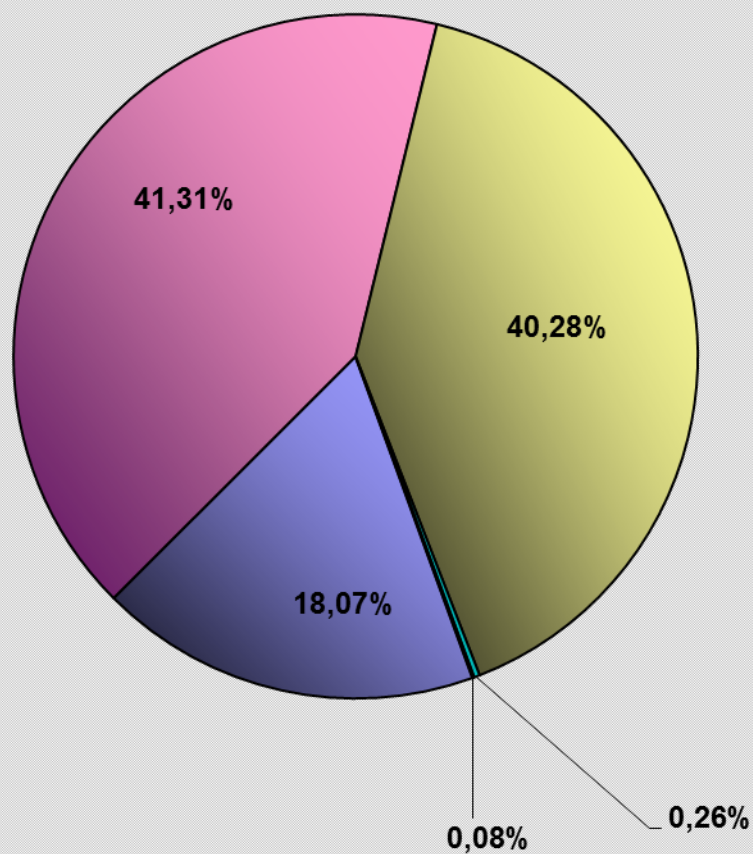
Wyszczególnienie	Liczba podatników ³	Kwota przychodu	Struktura przychodu
		[tys. zł]	[%]
przychody wg stawki 8,5%	458 386	8 360 023	99,99
przychody określone przez organ podatkowy na podstawie art. 17 ustawy	36	499	0,01
Razem	X	8 360 522	100,00

Wg danych z rozliczenia za 2015 r. najwyższą wartość przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej stanowiły:

- 1) przychody m.in. z działalności wytwórczej i budowlanej, opodatkowane wg stawki **5,5%**, tj. 18 993 386 tys. zł,
- 2) przychody z działalności usługowej, opodatkowane wg stawki **8,5%**, tj. 10 158 402 tys. zł,
- 3) przychody z działalności gastronomicznej i usługowej w zakresie handlu, opodatkowane wg stawki **3%**, tj. 8 305 169 tys. zł.

Przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, opodatkowane wg stawki **8,5%**, uzyskane przez podatników nieprowadzących działalności gospodarczej, wyniosły 8 360 023 tys. zł i były wyższe od przychodów z poprzedniego roku o 1 008 165 tys. zł (o 13,71%).

Struktura przychodów według poszczególnych stawek ryczałtu

■ stawka 3,0%	■ stawka 5,5%	■ stawka 8,5%
■ stawka 17%	■ pozostałe	

IV. Odliczenia od przychodu

1. Składki na ubezpieczenia społeczne

a) liczba podatników	-	300 518
b) kwota odliczeń	-	1 542 033 tys. zł

2. Straty z lat ubiegłych

a) liczba podatników	-	1 806
b) kwota odliczeń	-	15 189 tys. zł

3. Darowizny, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

kwota odliczeń	-	1 481 tys. zł
----------------	---	---------------

w tym:

- darowizny przekazane na cele określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, organizacjom, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych realizującym te cele, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

a) liczba podatników	-	443
b) kwota odliczeń	-	743 tys. zł

- darowizny na cele kultu religijnego, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

a) liczba podatników	-	363
b) kwota odliczeń	-	695 tys. zł

- darowizny na cele krwiodawstwa, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. c) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

a) liczba podatników	-	184
b) kwota odliczeń	-	43 tys. zł

4. Darowizny wynikające z odrębnych ustaw

a) liczba podatników	-	51
b) kwota odliczeń	-	78 tys. zł

5. Wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych

a) liczba podatników	-	765
b) kwota odliczeń	-	2 164 tys. zł

6. Zwrot nienależnie pobranych świadczeń

a) liczba podatników	-	19
b) kwota odliczeń	-	33 tys. zł

7. Wydatki z tytułu użytkowania sieci Internet

a) liczba podatników	-	788
b) kwota odliczeń	-	441 tys. zł

8. Wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (IKZE)

a) liczba podatników	-	255
b) kwota odliczeń	-	787 tys. zł

9. Odliczenia od przychodu na zasadzie praw nabytych

a) liczba podatników	-	358
b) kwota odliczeń	-	1 116 tys. zł

V. Odliczenia od podatku

1. Składka na ubezpieczenie zdrowotne

a) liczba podatników	-	401 798
b) kwota odliczeń	-	718 243 tys. zł

2. Ulga, o której mowa w art. 27g ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

a) liczba podatników	-	14
b) kwota odliczeń	-	18 tys. zł

3. Odliczenie od podatku na zasadzie praw nabytych

a) liczba podatników	-	3 295
b) kwota odliczeń	-	7 310 tys. zł

VI. Ryczałt należny

Ryczałt należny za 2015 rok

a) liczba podatników	-	726 788
b) kwota	-	2 072 504 tys. zł

Kwota do zapłaty

a) liczba podatników	-	557 163
b) kwota	-	379 646 tys. zł

Nadpłata

a) liczba podatników	-	160 877
b) kwota	-	61 184 tys. zł

VII. Przeciętne dane dotyczące ryczału od przychodów ewidencjonowanych

Dane dotyczące podatników, którzy wybrali tę formę opodatkowania

Wyszczególnienie	Przeciętna kwota przypadająca na	
	podatnika składającego zeznanie	podatnika wykazującego daną pozycję w zeznaniu
	[zł]	[zł]
Przychód	45 789	49 699
Przychód po odliczeniach	44 243	48 204
Ryczałt przed odliczeniami	2 786	3 036
Ryczałt należny	2 064	2 852

Obciążenie przychodu:

Stawka nominalna	6,3%
Stawka efektywna	4,5%

w tym:

- 1) podatników wykazujących w zeznaniach przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym także podatników wykazujących dodatkowo przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej

Wyszczególnienie	Przeciętna kwota przypadająca na	
	podatnika składającego zeznanie	podatnika wykazującego daną pozycję w zeznaniu
	[zł]	[zł]
Przychód	68 939	80 571
Przychód po odliczeniach	66 122	77 838
Ryczałt przed odliczeniami	3 826	4 504
Ryczałt należny	2 514	5 043

Obciążenie przychodu:

Stawka nominalna	5,8%
Stawka efektywna	3,6%

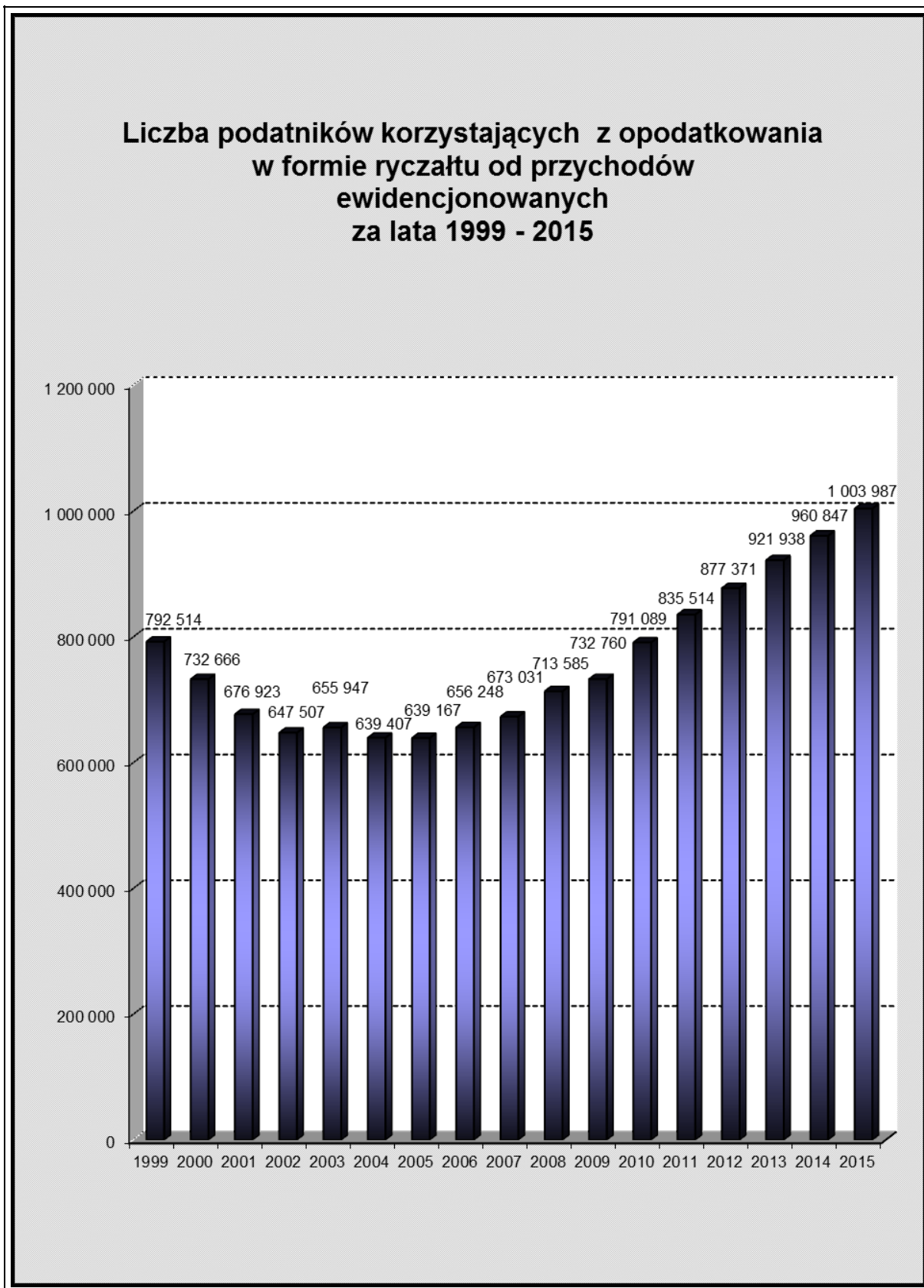
- 2) podatników wykazujących w zeznaniach przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej

Wyszczególnienie	Przeciętna kwota przypadająca na	
	podatnika składającego zeznanie	podatnika wykazującego daną pozycję w zeznaniu
	[zł]	[zł]
Przychód	18 238	18 239
Przychód po odliczeniach	18 204	18 219
Ryczałt przed odliczeniami	1 548	1 550
Ryczałt należny	1 529	1 541

Obciążenie przychodu:

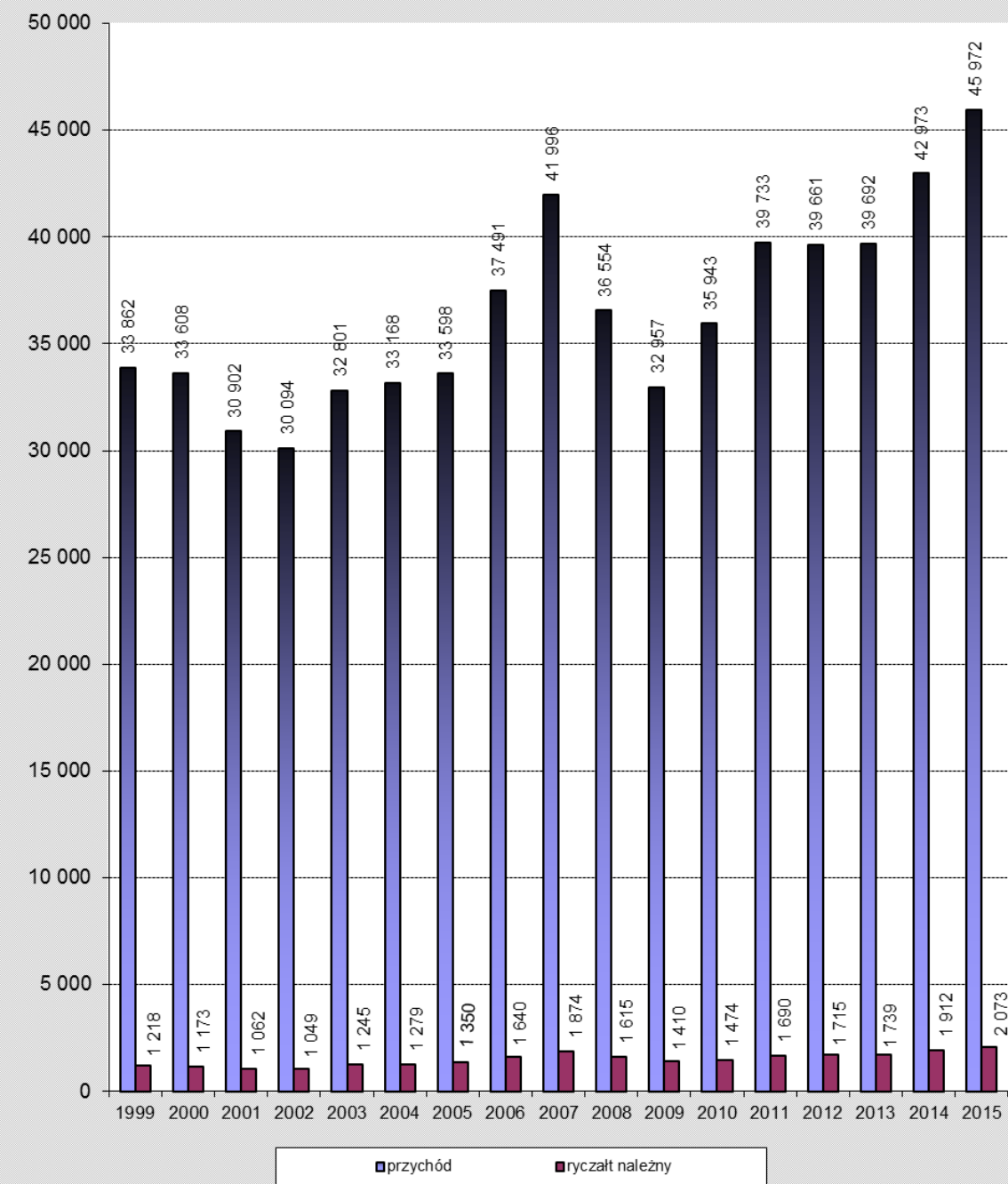
Stawka nominalna	8,5%
Stawka efektywna	8,4%

VIII. Dane porównawcze za lata 1999-2015

Przychód i ryczałt należny za lata 1999 - 2015

kwoty w mln zł

Obciążenie przychodu ryczałtem za lata 1999 - 2015

